

Signature of Microfilm: ม้วนที่ 11ⁱ

	Document's Cover Page	Notes
1	<p>Document Signature: 66 (461 pages)</p> <ul style="list-style-type: none"> • คำแปลกรรมการประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพว่าด้วยพันธะธรรม มาตรา 1 ถึง 1128 • เริ่มแต่วันที่ 24 มิถุนายน 2463 แล้วเสร็จวันที่ 24 เมษายน 2464 	<ul style="list-style-type: none"> ○ This is the initial <u>complete translation</u> of the “Draft Civil and Commercial Code, Book on Obligations” (its final version was accomplished probably in 1917, totally 1463 sections).ⁱⁱ ○ “Title XXII. Partnerships and Companies” (Secs. 1129 – 1429) and “Title XXIII. Associations” (Secs. 1430 – 1463) in “Division VII. Specific Contracts” were not included, probably because these two parts had been already enacted as special laws in 1911 and 1914 respectively. ○ The names of translators were mentioned in p.206 (“พระยามานวราชเสวี แปล” for Preliminary and Division I – VI) and p.460 (“พระยาเทพวิฑูร ๑ แปล” for Division VII).
2	<p>Document Signature: 67 (140 pages)</p> <ul style="list-style-type: none"> • คำแปลประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เวติ[??]มาตรา 1 - 199 • กรมร่างกฎหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> ○ This is a partial translation of the draft “Book on Obligations” (from Preliminary to Division I, Title III). Probably, this would be the trial translation of “<u>200 sections</u>” which <i>Phraya Manavarachasevi</i> mentioned in his interview.ⁱⁱⁱ
3	<p>Document Signature: 68 (37 pages)</p> <ul style="list-style-type: none"> • คำแปลประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1 [มาตรา 1 - 108] • ฉบับในกรมพิทยาลงกรณ์ ทรงแปล • กรมร่างกฎหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> ○ This is another partial translation of the draft “Book on Obligations” (from Preliminary to Division I, Title II). This could be the trial revision work which <i>Dr. Chanchai</i> described in his publication.^{iv}
4	<p>Document Signature: 69 (208 pages)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพว่าด้วยพันธะธรรม (มาตรา 1 ถึง 387) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ The first complete revision of the initial translation of the “Book on Obligations” (from Preliminary and Division I – VI). ○ This revision work, however, had already started (on 9 มิถุนายน 2463) 2 weeks

	Document's Cover Page	Notes
	<ul style="list-style-type: none"> • ต้นฉบับตรวจแก้ครั้งที่ 1 • ตั้งแต่วันที่ 9 มิถุนายน 2463 • ถูงวันที่ 26 พฤษภาคม 2464 	<p>earlier than the initial translation work (Vol.66; on 24 มิถุนายน 2463). This fact indicates that the revision committee had already possessed a partial translation of the Draft; it could be the translation of the “200 sections” by <i>Phraya Manava Rachasevi</i> (Vol.67).</p> <p>○ <u>The corrections which are written down in red ink to Phraya Manavarachsevi's personal copy of the draft “Book on Obligations” can be recognized in this revision work.</u></p>
5	<p>Document Signature: 70 (219 pages)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ • บรรพว่าด้วยพันธุกรรม มาตรา 1 ถูง 387 • ต้นฉบับตรวจแก้ครั้งที่ 2 • ตั้งแต่วันที่ 28 พฤษภาคม 2464 • ถูงวันที่ 18 สิงหาคม 2464 	<p>○ The second revision work to the result of the first revision (No. 69).</p>
6	<p>Document Signature: 71 (127 pages)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ • บรรพว่าด้วยพันธุกรรม • [บรรพ ๑ (มาตรา 1 – 39), บรรพ ๒ (มาตรา 40 - 387)] • กันยายน 2464 • กองกรรมการชำระประมวลกฎหมาย 	<p>○ This document is the final result of the revision works (No. 69 and 70).</p> <p>○ At the same time, a new idea to divide the “Book on Obligations” into two books (<u>บรรพ ๑ บททั่วไป</u> และ บรรพ ๒ พันธุกรรม) was introduced. It means that the transition to the so-called “Padects Code” was adopted at the time.</p> <p>○ However, “<u>บรรพ ๑ บททั่วไป</u>” included only 39 Sections. The “Book on Capacity of Persons” was still not integrated.</p>
7	<p>Document Signature: 72 (242 pages)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ • บรรพว่าด้วยพันธุกรรม (มาตรา 388 ถูง 1128) • ต้นฉบับตรวจแก้ครั้งที่ 1 • ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2464 	<p>○ Similarly to the No. 69, this is the first complete revision of the initial translation of the “Book on Obligations” (Division VII).</p> <p>○ <u>The corrections written to Phraya Manavarachsevi's personal copy of the draft “Book on Obligations” can be recognized also in this revision work.</u></p>

	Document's Cover Page	Notes
	<p>ณ วันที่ 26 สิงหาคม 2465</p>	<p>○ However, this document has still the title “<u>ภาค ๗</u> ปริเฉทะสัญญา”.</p>
8	<p>Document Signature: 73 (190 pages)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพว่าด้วยพันธะธรรม (มาตรา 388 ถึง 1128) • ตั้ฉบับตรวจแก้ครั้งที่ 2 • [ก.ค. or ต.ค.] พระพุทธศักราช 2465 	<p>○ The second revision work to the result of the first revision (No. 72).</p> <p>○ For the first time, this document has the title “<u>บรรพ ๓</u> ปริเฉทะสัญญา”. It means that the separation of “Specific Contracts” from the “Book on Obligations” was adopted at the time.</p> <p>○ Maybe, the committee has realised through the revision works that this part could be saved separately from “บรรพ ๑” and “บรรพ ๒”.</p> <p>○ The question is in which month of พ.ศ. 2465 this document was created (ก.ย., ต.ค., พ.ย., ธ.ค., ม.ค., ก.พ., or มี.ค. 2465). It would be reasonable to assume that <i>the date could be ก.ย. or ต.ค. 2465</i> because the next step of the revision work (Vol.74) has started already in ก.ย. 2465. Another circumstance is Vol.84 which is the same content as Vol.73 and dated ต.ค. 2465. In the document Vol.84 , the starting number of the sections was changed from ๓๘๘ to ๔๕๓. because of the integration of the sections on “Capacity of Persons” into Book I. However, this integration was done in Vol.76 of “12/7/23” (ก.ค. 2466). For this reason, <i>the date “ต.ค. 2465” can not be the date of the change of the starting number in Vol.84, but it could be the date of the creation of the original text (Vol.73).</i></p>
9	<p>Document Signature: 74 (116 pages)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา 1129 ถึง 1464) • ตั้ฉบับตรวจแก้ครั้งที่ 1 • ตั้งแต่วันที่ 2 กันยายน 2465 • ณ วันที่ 18 ตุลาคม 2466 	<p>○ Probably, the committee has decided to integrate the special laws on “Partnerships and Companies” and “Associations” again into “บรรพ ๓”.</p>

Signature of Microfilm: ม้วนที่ 12

	Document's Cover Page	Notes
1	Document Signature: 75 (108 pages) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา 1129 ถึง 1464) ต้นฉบับตรวจแก้ครั้งที่ 2 ตั้งแต่วันที่ 19 ตุลาคม 2466 ลงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2466	<ul style="list-style-type: none"> ○ The second revision work to the result of the first revision (No. 74).
2	Document Signature: 76 (37 pages) คำแปรร่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1 [12/7/23]	<ul style="list-style-type: none"> ○ For the first time, the “Book on Capacity of Persons” was integrated into the “บรรพ ๑ บทเบ็ดเสร็จทั่วไป” (ลักษณะ ๕ บุคคลธรรมดา และ ลักษณะ ๖ บุคคลนิติสมมต), and also “ลักษณะ ๗ ทรัพย์” was added. Accordingly, the book contains now 105 sections instead of mere 39. ○ This document is dated “12/7/23”.
3	Document Signature: 77 (133 pages) คำแปรร่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1 และ 2 [not dated]	<ul style="list-style-type: none"> ○ According to the Expansion of the “บรรพ ๑ บทเบ็ดเสร็จทั่วไป” in Vol.76, the sections in the “บรรพ ๒ ว่าด้วยหนี้” had to be recounted (มาตรา ๑๐๖ – ๔๕๒). ○ This document is not dated. However, it must have been created between ก.ค. 2466 (creation of Vol.76) and พ.ย. 2466 (Promulgation of Book I and II).
4	Document Signature: 78 (239 pages) ILLUSTRATIONS FOR THE CIVIL AND COMMERCIAL CODE (BOOKS I AND II, SECTIONS 1 TO 452 INCLUSIVE) [not dated]	<ul style="list-style-type: none"> ○ This document is the last one about the so-called “Old Text (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๖๖ บรรพ ๑ และ ๒)”. ○ Also this document is not dated.
5	Document Signature: 79 (343 pages) การตรวจแก้ร่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1 - 2 [วันที่ ๑๘ กรกฎาคม] พ.ศ. 2468	<ul style="list-style-type: none"> ○ Maybe, this document shows the final stage of the drafting process for the so-called “New Text (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๖๘ บรรพ ๑ และ ๒)”.

	Document's Cover Page	Notes
	กรมร่างกฎหมาย [18 ก.ค. 2468 – 18 พ.ย. 2568]	<ul style="list-style-type: none"> ○ However, this document contains a quite strange point; namely, the part of Book I “General Proicipls” has still only sections in English language while the part of Book II “Obligations” has already sections in English and their tranlation in Thai language. This fact indicates the circumstance that the drafting committee had already started its work at first for Book II “Obligations”. Perhaps, <i>the drafting work of the new Code could have been started already before the promulgation of the old Code of 2466 in พ.ย. 2466.</i> After the promulgation of the old Code, the committee has begun to revise its Book I. Probably, it could be the reason why the committee has begun its translation work not with Book I but with Book II. ○ This file includes documents dated from ก.ค. 2468 to พ.ย. 2568.
6	Document Signature: 80 (133 pages) ร่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1 - 2 ฉบับราชเลขาธิการ พ.ศ. 2468	<ul style="list-style-type: none"> ○ In this document, Book I was firstly translated into Thai language, and the translation of Book II done in Vol.79 was firstly revised. ○ This document is not precisely dated, but it must have been created also between ก.ค. and พ.ย. 2568.
7	Document Signature: 81 (179 pages) ร่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1 - 2 พ.ศ. 2468 [พ.ย 2468]	<ul style="list-style-type: none"> ○ This is the second revision of the translation in Thai language. ○ Sec. 3 determines the fix date of the implementation as follows: “มาตรา ๓ ให้ใช้ประมวลกฎหมายนี้ตั้งแต่วันที่ ๑ เดือนมกราคม พระพุทธศักราช ๒๔๖๘ เป็นต้นไป” ○ This document is not precisely dated. However, Certain parts of this document contain the dates from 13 ต.ค. to 3 พ.ย. 2468. It means, <i>this is the final stage of the drafting work of the new Code which was promulgated in 11 พ.ย. 2468.</i>

	Document's Cover Page	Notes
8	Document Signature: 82 (185 pages) CIVIL AND COMMERCIAL BOOK I AND II REVISED B.E. 2468	<ul style="list-style-type: none"> Probably, this is the final English version of the New Text (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๖๘ บรรพ ๑ และ ๒)”.
9	Document Signature: 83 (266 pages) ILLUSTRATIONS FOR THE CIVIL AND COMMERCIAL CODE BOOK I AND II REVISED B.E. 2468	<ul style="list-style-type: none"> The annotation of the New Text (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๖๘ บรรพ ๑ และ ๒)”.
10	Document Signature: 84 (208 pages) คำแปลประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ [บรรพ ๓ มาตรา ๓๘๘๔๕๓ – ๑๑๒๘] ตุลาคม 2465 [ส.ค. or ก.ย. 2466] กองกรรมการชำระประมวลกฎหมาย	<ul style="list-style-type: none"> This document contains the sections in Book III from “แผนก ๑ ซื่อขาย” to “แผนก ๒๑ ธนสาร”. The title of the Book was changed now from “บรรพ ๓ <u>ปริเฉท</u>สัญญา” to “บรรพ ๓ <u>เอกเทศ</u>สัญญา” The numbers of the sections are recounted, it means, this recounting must have been done after all the sections in Book I and II were completely recounted (Vol.76 and 77). So, <i>a possible date of the recounting in Vol.84 could be ส.ค. or ก.ย. 2466</i>. The date “ตุลาคม 2465” can not be the date of the recounting (see my notes to Vol. 73). However, the recounting was suspended at มาตรา ๖๑๑. The reason for this suspension is unknown; one possible reason would be the decision to introduce new sections on “Hire-purchase”. In any cases, <i>this is the last document which follows the initial concept of the French advisers in Draft 1919</i>. Afterwards, also the sections in Book III will experience profound changes and improvements.

i The signatures of the microfilms are cited “รายการไมโครฟิล์มที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามอบให้สำนักหอสมุดทำดิจิทัลไฟล์”)

ii Guyon wrote in his report as follows:

“The preliminary drafting [of Book on Obligations] of about 1400 Sections took some time (1908 – 1912), and a Draft was then submitted to the Revising Committee (1913), [...] and the draft was then finally completed by the insertion of the contract of mortgage and of the preferential rights on immovables (1917). Now that it has been adopted, it is under translation.”

(René Guyon, “The Work of Codification in Siam”, Paris, 1919. In: สุรพล ไตรเวทย์, การร่างประมวลกฎหมายในประเทศไทยสยาม, ๒๕๕๐, น.๒๐๐ – ๒๐๑)

iii Phraya Manavarachasevi told as follows:

“ฉันพิจารณาแล้วก็เห็นว่า พวกฝรั่งเศสนั้น จะเขียนกฎหมายไทยให้เป็นแบบอริจินัล คือ สร้างระบบของตัวเองขึ้นมาใหม่ ฉันได้อ่านร่างกฎหมายแล้ว ก็รู้สึกที่ไม่เข้าใจ เขียนกฎหมายไม่เหมือนกัน ฉันจึงแปลกฎหมายเป็นภาษาไทยแล้ว ไอ้สองร้อยมาตราของฉันนั้นแหละ ใครต่อใครอ่านแล้วก็ไม่เข้าใจ อ่านยากมาก แล้วฉันก็ทูลเกล้าฯ ถวายในหลวง”

(มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, บันทึกคำสัมภาษณ์พระยามานวราชเสวี โดย ภาควิชานิติศึกษาทางสังคม ปรัชญา และประวัติศาสตร์, ๒๕๒๕. In: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, พระยามานวราชเสวี (ปลอด วิเชียร ณ สงขลา). กรุงเทพฯ, ๒๕๕๗, น.๒๐)

iv Dr. Chanhai wrote as follows:

“กรรมการแปลได้ตรวจดูคำแปลของพระยามานวราชเสวีแล้ว ก็คิดจะแก้ไข แต่เมื่อได้ตรวจดูกับต้นฉบับแล้ว ก็เห็นว่าพระยามานวราชเสวีแปลได้ถูกต้องตรงตามต้นร่างฯ ร่างไว้ไม่กินเกลียวกัน แต่ก็ไม่กล้าแก้ไข เพราะเป็นร่างฯ ของฝรั่งเศส”

(ดร. ชาญชัย แสงศักดิ์, อิทธิพลของฝรั่งเศสในการปฏิรูปกฎหมายไทย, ๒๕๓๙, น.๖๖)